

Namatek
True Education

Safety Management System

www.namatek.com

سیستم مدیریت ایمنی
(SMS) و ۵ عنصر
اصلی آن

فهرست مطالب

۱. سیستم مدیریت ایمنی چیست؟
۲. تاریخچه سیستم SMS
۳. عناصر سیستم مدیریت ایمنی
۴. استانداردهای سیستم مدیریت ایمنی
۵. دامنه کاربرد سیستم مدیریت ایمنی
۶. مزایای سیستم SMS

سیستم مدیریت ایمنی یکی از مهم ترین زیرسیستم های صنعتی در مشاغل پر ریسک است. دستیابی به ایمنی و بهداشت شغلی از طریق کنترل ریسک های ایمنی از علاقمندی های سازمان هاست. اگر به دنبال شناخت اجزای سیستم مدیریت ایمنی هستید و می خواهید با مزایایی که این سیستم برای سازمان ها و کارکنان آن ها ایجاد می کند آشنا شوید، با ما همراه باشید.

#۱ سیستم مدیریت ایمنی چیست؟

حوادث ممکن است به افراد یا دارایی های سازمان آسیب وارد کنند. پیشتر مدیریت ایمنی در سازمان ها بر مبنای کنترل و انجام اقدام اصلاحی در مقابله با حوادث بنا شده بود؛ اما امروزه مدیریت ایمنی بر اساس پیاده سازی اقداماتی پیشگیرانه برای جلوگیری از وقوع حوادث بنا شده است. به منظور جلوگیری از حوادث باید فرهنگ ایمنی در سازمان شکل گیرد. فرهنگ ایمنی چیزی جز ارزش ها، باورها، تفکرات و رفتارهای افراد در خصوص ایمنی نیست. فرهنگ ایمنی در سطوح مختلف سازمان قابل تعریف است. استاندارد سیستم مدیریت ایمنی OHSAS 18001 در سال ۱۹۹۹ توسط موسسه استاندارد بریتانیا منتشر شد.

سیستم مدیریت ایمنی (Safety Management System) یا به اختصار SMS سازمان ها را برای کنترل و به حداقل رساندن ریسک های ایمنی یاری می کند و عملکرد آن ها را در این زمینه ارتقا می دهد.

Safety Management System

#۲ تاریخچه سیستم SMS

از انقلاب صنعتی تاکنون سازمان های زیادی ثبت و تحقیقات زیادی در خصوص پارامترهایی که نشان دهنده برتری یک شرکت بر دیگری هستند، شده است. یکی از این عوامل اطمینان خاطر از کارکرد درست و ایمن افراد در سازمان است. این حصول اطمینان علاوه بر مزایای مالی برای شرکت ها، سبب ایجاد شرایط ایمن کارکنان و عملکرد بهتر آن ها می شود. در ابتدای دهه ۹۰ میلادی سازمان های مختلف بر آن شدند تا مسائل ایمنی را تحت سیستم مدیریت ایمنی (SMS) به قانون تبدیل کنند و سپس به اجرا درآورند. سازمان استاندارد انگلستان در سال ۱۹۹۹ استاندارد OHSAS مخفف عبارت Occupational Health and Safety Assessment Series که شامل سلامت کاری و مدیریت ایمنی بود را ارائه کرد.

ایالات متحده حتی سازمانی را تحت عنوان اداره بهداشت و ایمنی کار تأسیس نمود. این استاندارد الزاماتی را تعیین می کند که با رعایت این استانداردها ایمنی شغلی کارکنان در بالاترین حد حفظ خواهد شد. هدف از این سیستم ایجاد استراتژی به منظور کاهش ریسک مربوط به کارکنان در سازمان می باشد.

#۳ عناصر سیستم مدیریت ایمنی

عناصر سیستم مدیریت ایمنی طبق استاندارد عبارت اند از:

- خط مشی (Policy):

خط مشی های سازمان باید متناسب با ریسک های ایمنی و بهداشتی سازمان باشد. همچنین تعهد مدیریت نسبت به بهبود مستمر وجود داشته باشد و در دسترس تمامی افراد سازمان باشد.

- طرح ریزی (Planning):

به منظور شناسایی خطرات، ارزیابی احتمال بروز آن ها و انجام اقدامات کنترلی و پیشگیرانه باید برنامه ای تدوین شود و سازمان برای هرکدام طرحی متناسب با اهداف مدیریت ایمنی داشته باشد.

- استقرار و اجرا (Performance):

به منظور استقرار و اجرای سیستم مدیریت ایمنی، باید در سازمان تفویض اختیار انجام گیرد. آگاهی و آموزش کارکنان، مشاوره و ارتباط با سازمان های موفق، مستندسازی عملیات انجام شده و ایجاد آمادگی به منظور مقابله با شرایط اضطراری همگی از مواردی هستند که به استقرار سیستم SMS کمک خواهند کرد.

- بررسی و اقدام اصلاحی (Corrective Action):

به منظور مقابله با شرایط اضطراری و یا به عبارتی انجام اقدام اصلاحی، باید عملکرد ایمنی سازمان در سطوح مختلف بررسی شود، عدم تطابقات با برنامه شناسایی گردد و اقدام اصلاحی با تکیه بر سوابق و مستندات پیشین انجام گیرد.

- بازنگری مدیریت (Review):

به منظور به روز کردن سیستم مدیریت ایمنی انجام ارزیابی های دوره ای جهت حصول اطمینان از مناسب بودن کیفیت و اثربخشی سیستم لازم است.

#4 استانداردهای سیستم مدیریت ایمنی

در سال ۱۹۹۹ اولین ویرایش سیستم مدیریت ایمنی OHSAS 18001 ارائه شد. در سال ۲۰۰۷ این استاندارد مورد بازنگری و ویرایش قرار گرفت. بعد از آن در سال ۲۰۱۸ استاندارد جدیدی به نام ISO 45001 توسط کمیته ایزو توسعه یافت.

برخی از تفاوت های استاندارد جدید ISO 45001 با OHSAS 18001 عبارت اند از:
2007

- هر دو استاندارد به دنبال بهبود شرایط کاری هستند؛ اما استاندارد ISO 45001 رویکردی پیشگیرانه دارد و مدیریت ارشد در این استاندارد نقش قوی تری خواهد داشت. استاندارد OHSAS 18001 رویکردی واکنشی دارد و از طریق تفویض اختیار به کارکنان، به بهبود اوضاع می پردازد.
- در ISO 45001 مسئولیت مدیریت ایمنی به همه افراد سازمان سپرده می شود. اگرچه تعهد مدیریت سبب اثربخشی و یکپارچگی مدیریت ایمنی شده و فرهنگ ایمنی از طریق تعامل مدیریت با کارکنان در سازمان نهادینه می شود.

#5 دامنه کاربرد سیستم مدیریت ایمنی

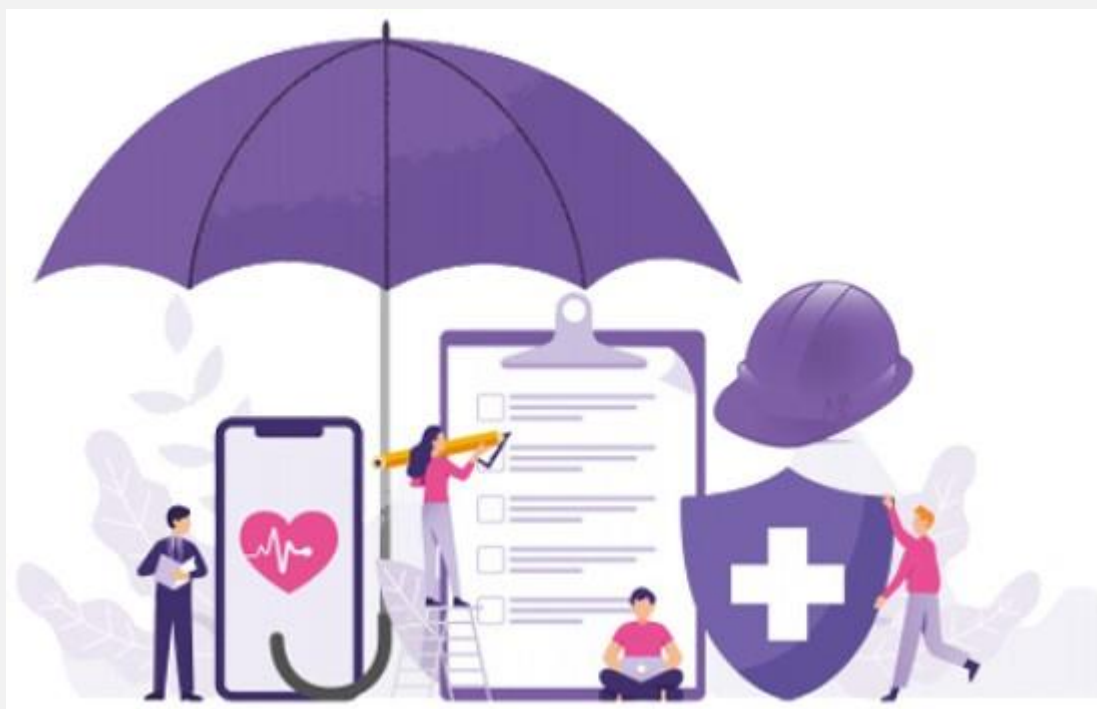
مشخصات استاندارد مدیریت ایمنی OHSAS 18001 در خصوص هر سازمانی که با خصوصیات ذیل باشد صادق است:

- سازمانی که به دنبال ایجاد سیستم مدیریت بهداشت ایمنی و شغلی به منظور حذف یا کاهش احتمال خطر برای کارکنان و ذینفعان سازمان است.
- هر سازمانی که به دنبال استقرار، حفظ و بهبود مستمر سیستم مدیریت ایمنی است.

- سازمانی که به دنبال حصول اطمینان از انطباق سیستم مدیریت ایمنی با خط مشی بهداشت و ایمنی شغلی است.

لازم به ذکر است که گستره کاربرد استاندارد مدیریت ایمنی به عوامل زیر وابسته است:

- خط مشی ایمنی و بهداشت
- ماهیت سازمان
- اندازه سازمان
- نوع خطرات و پیچیدگی آن ها

#۶ مزایای سیستم SMS

سیستم مدیریت ایمنی بر مبنای اصول سیستم مدیریت کیفیت بنا شده است. این سیستم تنها به ایمنی و بهداشت نیروی انسانی می پردازد و ایمنی محصول و خدمات را در نظر نمی گیرد.

مزایای استقرار سیستم SMS به شرح زیر است:

- به حذف یا کاهش خطرات برای کارکنان و ذینفعان منجر می شود.
- به منظور کاهش میزان خطر در حین کار، بر بهبود مستمر فرآیندها تأکید دارد.
- سبب افزایش آگاهی و دانش کارکنان در خصوص مسائل ایمنی می شود.
- این سیستم سبب شناسایی نقاط حادثه خیز در سازمان می شود.
- کارکنان با انگیزه و اشتیاق بیشتری فعالیت می کنند؛ چون مدیریت ایمنی سلامت آن ها را مدنظر قرار می دهد.
- هزینه های بیمه ای، غرامت به کارکنان، درمان کارکنان بیمار و... را کاهش می دهد.
- سبب مدیریت خطرات ایمنی در سازمان و بهبود عملکرد می شود.

نتیجه گیری

سیستم مدیریت ایمنی یا SMS برای صنایعی که نرخ ریسک حوادث در آن ها بالا است، الزامی می باشد. پیاده سازی سیستم SMS نه تنها منافع اقتصادی شامل عدم تحمیل هزینه های درمانی و بیمه، دوباره کاری و... را به دنبال دارد؛ بلکه در کاهش هزینه های غیرمستقیم نظیر افسردگی، از دست دادن روحیه، عدم تمرکز و... کارکنان نیز موثر است.